

Werkgroep Behoud de Peel

WBdP-nieuws 15-6-'22

De stikstofdoelen

Welke reductie moet er worden bereikt?

Ruim drie jaar nadat de Raad van State uitspraak deed in de PAS-beroepen van WBdP (de inmiddels beruchte 'stikstofuitspraak') is het dan eindelijk zo ver: het kabinet maakte op 10 juni de 'richtinggevende' stikstofdoelen voor 2030 bekend. Alleen nog voor ammoniak (met name afkomstig uit de veehouderij; verreweg het grootste deel van de stikstofneerslag); de doelen voor stikstofoxide uit o.a. verkeer en industrie volgen nog.

Let wel: nòg geen maatregelen dus; alleen de doelen!

De provincies krijgen een jaar de tijd om uit te werken hoe deze doelen bereikt moeten gaan worden. (Doen ze dat niet, of niet goed genoeg, dan gaat het rijk na die periode ingrijpen, zo is aangekondigd.)

Zie <https://tinyurl.com/5n66vdy2>.

Een heel belangrijk document is de **Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied**.

Zie <https://tinyurl.com/5n778ufb>.

Kort samengevat zet het kabinet daarin uiteen dat het de problemen van stikstof, verdroging, klimaat, en waterkwaliteit integraal zal aanpakken.

Uit de aanbiedingsbrief van dit NPLG (<https://tinyurl.com/y3unp6vn>):

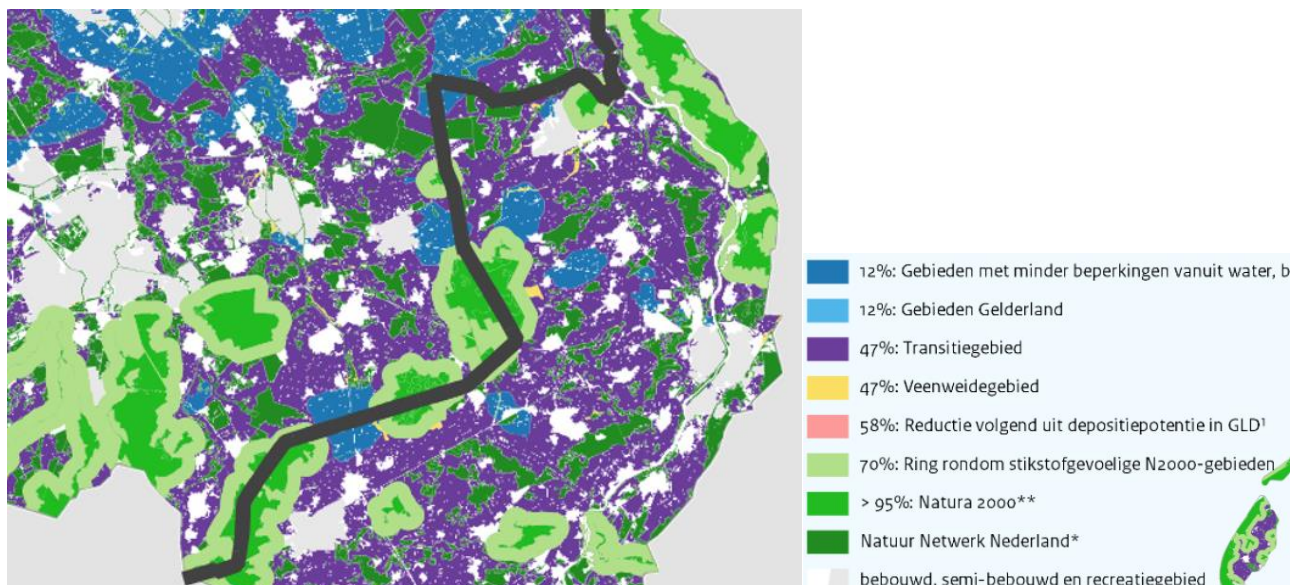
Verskillende urgente opgaven maken dat het landelijk gebied de komende jaren flink zal moeten veranderen. Zo wordt de draagkracht van onze natuur en ons bodem- en watersysteem op veel plekken overschreden. Bovendien vraagt de klimaatopgave om een sterke daling van de broeikasgasemissies van landbouw en landgebruik.

Met een integrale, gebiedsgerichte aanpak van deze problematiek kunnen we een betere balans bereiken tussen wat de natuur kan dragen en wat we als samenleving van haar vragen. De noodzakelijke omslag zal een grote impact hebben op alle betrokkenen, en niet in de laatste plaats op (agrarisch) ondernemers.

Op blz. 23 van het NPLG staat **de doelenkaart**, waar voor heel Nederland op aangegeven is welke emissievermindering in welk deel van het land verplicht is.

Zie hieronder een deel van die kaart (met daarop de Peel), met het meest relevante deel van de legenda.

De percentages geven aan hoeveel emissievermindering het doel is:

(In de Natura2000-gebieden is het doel 95% reductie. Vreemd, want in het natuurgebied is toch geen stikstofemissie, zou je denken. We vragen dat nog na.)

(Volgens de legenda zijn in het Natuur Netwerk de doelen divers, maar is modelmatig gerekend met 95% reductie.)

De meeste reductie wordt gevraagd in de lichtgroene zone, van 1 km breedte, rond de Natura2000-gebieden: 70%. Ook in het paarse gebied is de opgave fors: 47%.

Waarom er in het donkerblauwe gebied maar 12% reductie wordt gevraagd, weten we (nog) niet.

Samengevat komt het er op neer dat in Nederland in 2030 de emissie van ammoniak met zo'n 40% gereduceerd dient te zijn.

Daarmee denkt het kabinet dan te kunnen voldoen aan de Wet stikstofreductie en natuurverbetering: in 2030 mag in minimaal 74% van het areaal gevoelige natuur in de Natura2000-gebieden de stikstofdepositie niet hoger zijn dan de 'kritische depositie' (de depositie die de natuur kan verdragen zonder soortenverlies te lijden).

En het buitenland dan?

Een flink deel van de stikstofneerslag op de Nederlandse natuur -gemiddeld over Nederland zo'n 35%- komt uit het buitenland (waarvan ongeveer de helft weer afkomstig is van de landbouw aldaar).

Als het buitenland niet eveneens de emissie flink reduceert, dan wordt het Nederlandse depositiedoel niet behaald.

Het verbaast ons daarom dat we in de toelichting bij de doelenkaart lezen dat het kabinet aanneemt dat het buitenland de emissie met 38% zal reduceren. Het wordt meegenomen als 'autonome ontwikkeling'. Waar die 38% op gebaseerd is, staat er niet bij.

Is dat niet alweer 'wishfull thinking'!?

(Nederland exporteert overigens ongeveer 4 x zoveel stikstof dan dat het uit het buitenland ontvangt.)

Gebrek aan feitenkennis

Het verbaast ons regelmatig hoe weinig feitenkennis er op het gebied van stikstof/natuur aanwezig is bij o.a. diverse statenleden, kamerleden en belangenorganisaties. Op heel veel plekken is toch de juiste info te vinden. Wordt dat dan niet gelezen, of is het wellicht zo dat men de feiten niet onder ogen wil zien?

Veel goede info/uitleg over stikstof is te vinden op de site van het RIVM:

<https://tinyurl.com/a8tzww4b>

Het ministerie heeft op diverse vragen een antwoord gegeven. Zie: <https://tinyurl.com/k2p6uccj>.

Een heel goede 'vragen en antwoorden' is ook: <https://www.nu.nl/nuij/6206235/jullie-stikstofvragen-beantwoord-heeft-duitsland-geen-stikstofprobleem.html>.

We behandelen zelf ook een paar vragen/stellingen:

- We horen vaak dat de overheid zich veel te star zou baseren op de kritische depositiewaarde. Dat is niet het geval. Met deze aangekondigde doelen wordt de 'KDW' voor de zeer kwetsbare natuurgebieden nog niet behaald, ook niet als we er van uit gaan dat het buitenland eveneens zal reduceren. (De 74% van het gebied geldt trouwens ook voor Nederland gemiddeld.) Zeker voor de Peel is dat het geval. Volgens de toelichting bij de doelenkaart zal in 2030 in de Peel in zo'n 90% van het gebied de KDW nog niet bereikt zijn! Dat lukt alleen in de minder kwetsbare gebieden, zoals bijv. het Leudal en het Swalmdal.

Dat wil niet zeggen dat WBdP niet achter deze doelen staat. Nu de overheid zo lang heeft gewacht met het treffen van maatregelen, is dit tot 2030 wellicht het maximaal haalbare. Er zal volgens ons zeker verbetering mee bereikt worden. Maar dan moeten er wel ook maatregelen getroffen worden tegen de verdroging (als de Peel goed nat blijft kan het meer stikstof verdragen). En nogmaals: ook het buitenland zal mee moeten doen. Gelukkig begint ook in België en Duitsland (ook al is het probleem in Duitsland veel kleiner) het besef te komen dat het daar ook zo niet langer verder zal kunnen.

- Zijn technieken de oplossing? Hoogst waarschijnlijk niet. Er komen steeds meer onderzoeken waaruit blijkt dat de emissie-arme stalsystemen in de praktijk lang niet zoveel reduceren als op papier beloofd wordt. Het is te vergelijken met het dieselschandaal bij de auto's.

- 'De wet is te streng en moet worden aangepast, dan is het probleem opgelost'. Zo simpel is het niet. Als onze Wet natuurbescherming wordt afgezwakt, dan voldoet Nederland niet meer aan de

Europese Habitatrichtlijn. Daarvoor is WBdP i.h.k.v. onze PAS-beroepen al bij het Europese Hof van Justitie geweest. Nederland moet juist veel meer aan natuurbescherming doen, stelde het Hof toen.

- De stikstofcrisis zou een 'gecreëerd probleem' zijn. Nou: dat klopt wel! Omdat Nederland ruim 40 jaar lang het probleem genegeerd heeft, het treffen van maatregelen voor zich uit heeft geschoven, moeten er nu zulke drastische maatregelen worden getroffen.

Reactie van WBdP

Met enkel het opkopen van stallen in een kleine cirkel rond de natuur haal je het doel niet. Maatregelen dicht bij de natuur zijn wel het meest efficiënt (op korte afstand is de depositie veel hoger dan op grote afstand). Doe je bijvoorbeeld de 70% reductie binnen 1 km (de lichtgroene zone op de kaart) niet, dan moet de rest van Nederland nog meer reduceren dan nu op de kaart staat aangegeven.

In het algemeen is het zo dat er in heel Nederland fors gereduceerd zal moeten worden, omdat ammoniak grote afstanden aflegt (70% meer dan 10 km; 40% meer dan 100 km). En ook het buitenland zal mee moeten doen. Dat wordt o.i. nu onterecht benoemd onder de autonome ontwikkeling!

De opgave waar Nederland nu voor staat, is een algehele transitie naar minder stikstof, minder methaan (om het klimaatdoel te behalen moet het aantal koeien en varkens met 1/3 deel naar beneden), minder CO2, minder gifgebruik. Kortom: een transitie naar meer biodiversiteit. Het gaat niet alleen om zeldzame planten. Ook 'gewone' soorten als bijv. eiken, mezen (kalkgebrek) en insecten staan sterk onder druk. Ook voor de mens is het essentieel dat het beter wordt.

Zeker (maar niet alleen) binnen de bufferzones zal het ook flink natter moeten.

Er moet vooral voor gewaakt worden dat er in plaats van (rund)veehouderij nog meer intensieve teelten (met veel water- en gifgebruik) rond de Peel komen.

De overheid zal de transitie naar natuurinclusief heel goed moeten faciliteren! Er zal een ander verdienmodel moeten komen.

WBdP is van mening dat er rond de Peel te weinig nieuwe natuur is aangewezen. Zonder meer nieuwe natuur zal het vernattingsdoel heel lastig haalbaar zijn. En bij meer nieuwe natuur worden voor de resterende landbouwgronden de opgaves ook minder.

We hadden gehoopt dat de overheid meer de regie zou nemen. Het wordt nu een jaar lang aan de provincies overgelaten welke maatregelen er getroffen moeten worden om de doelen te bereiken. Dit kan wellicht weer tot vertraging leiden! (De Groene Amsterdammer schreef hier vandaag over: *'Dus het bestuursorgaan waar de macht van boeren en hun door radicale actiegroepen gegijzelde belangenorganisaties het grootst is, moet met uitgewerkte plannen komen ...'* Zie voor dat artikel: [Varens overwoekeren de kleine veenbes – De Groene Amsterdammer.](#))

Bovenal missen we het volgende: nergens zien we in de documenten van het ministerie aandacht voor de echte oplossing voor het stikstofprobleem, namelijk dat gestopt zal dienen te worden met de import van grondstoffen voor veevoer vanuit hele wereld naar ons landje, waardoor we hier met een enorme berg stront blijven zitten!!

